

Jak to się zaczęło...

Idea hospicyjna w Krakowie zrodziła się pod koniec lat siedemdziesiątych ubiegłego stulecia wśród członków Synodalnego Zespołu Studyjnego kościoła „Arka Pana” i lekarzy krakowskiego Instytutu Onkologii oraz Szpitala im. S. Żeromskiego w Nowej Hucie.

Synodalny Zespół Studyjny powstał z inicjatywy Ks. Józefa Gorzelanego – ówczesnego proboszcza Kościoła „Arka Pana” w Nowej Hucie i Haliny Bortnowskiej - redaktor Tygodnika Powszechnego i ZNAKU. Pierwsze zebranie Zespołu odbyło się 18 listopada 1972 roku. Od momentu ogłoszenia Krakowskiego Synodu, w 1972 roku, przez kardynała Karola Wojtyłę, Zespół brał w nim czynny udział poprzez:

- prowadzenie dyskusji oraz wysyłanie opracowań i wniosków do Zespołów Redakcyjnych Synodu, pracujących, między innymi, nad zadaniami dotyczącymi apostołstwa miłości i duszpasterstwa chorych,
- uczestniczenie w spotkaniach przedstawicieli Synodalnych Zespołów Studyjnych,
- służbę chorym w oddziale zakaźnym Szpitala im. S. Żeromskiego, którego ordynatorem był dr Stanisław Kownacki. Członkowie Zespołu, ludzie różnych zawodów, opiekowali się osobami chorymi na raka w ostatniej fazie choroby oraz przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi.

W 1978 roku przybyła do Polski dr Cicely Saunders - twórczyni pierwszego w świecie, nowoczesnego hospicjum w Londynie i światowego ruchu hospicyjnego. W trzech miastach: Gdańsku, Warszawie i Krakowie wygłosiła dla lekarzy wykłady o opiece hospicyjnej i leczeniu bólu nowotworowego. Jej wystąpienie w Krakowie, w Instytucie Onkologii, spowodowało, że lekarze z Instytutu zainteresowali się ideą hospicyjną. Podczas pobytu w Krakowie spotkała się również z członkami Zespołu Synodalnego w Arce Pana.

Przemiany życia społecznego, jakie nastąpiły po powstaniu w 1980 r. ruchu „Solidarność”, były impulsem powołania stowarzyszenia, które przejęłoby od Zespołu Synodalnego ideę budowy domu hospicyjnego i organizowania opieki dla chorych. W dniu 2 marca 1981 roku, odbyło się zebranie założycielskie Towarzystwa Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, które zostało zarejestrowane 29 września 1981 r.

Pierwszy Zarząd ukonstytuował się 26 października 1981 r. W jego skład weszli: dr hab. n. med. Janina Kujawska-Tenner – prezes, dr n. med. Wiesław Stefański – wiceprezes, mec. mgr Marian Anczyk – wiceprezes, red. mgr Halina Bortnowska – sekretarz, dr n. med. Alicja Lasocka – skarbnik oraz członkowie: prof. dr hab. n. med. Julian Blicharski, lek. med. Jan Deszcz, ks. Józef Gorzelany, mgr Janina Lewandowska, dr n. med. Maria Leńczyk.

Pierwszymi zadaniami, które postanowił realizować wybrany Zarząd były: propagowanie idei hospicyjnej, budowa hospicjum oraz utworzenie zespołu opiekującego się chorymi. Jak mówiła w 1994 roku, na III zjeździe ruchu hospicyjnego w Krakowie, dr Maria Leńczyk - wieloletni skarbnik Zarządu Towarzystwa: „Samarytańska idea hospicjum spotykała się u wszystkich, z którymi rozmawialiśmy, z pełną akceptacją. Wprowadzenie jej w życie nie było jednak proste. Początkowo prace zarządu ukierunkowane były na budowę Domu – Hospicjum. Równolegle zaczęliśmy jednak przygotowywać ludzi, wyrażających chęć poświęcenia się pracy przy terminalnie chorym”;

Pierwsze słowa o podjętej inicjatywie wybudowania domu hospicyjnego zostały przekazane Metropolii Krakowskiemu Ks. Kardynałowi Karolowi Wojtyłcie w dniu uroczystości poświęcenia Kościoła „Arka Pana” tj. 15 maja 1977 roku. W następnych latach, przygotowując się do podjęcia trudu budowy domu, Zespół Synodalny zaprosił do swojego grona osoby mogące pomóc w przygotowaniu projektu domu, w tym inż. arch. Wojciecha Pietrzyka. W październiku 1977 roku odbyły się trzy spotkania w celu określenia funkcji i zasad działania Domu – Hospicjum 20 X, 14 XI, 14 XII. W sprawozdaniu z III zebrania, Zespół zapisał:

„Chcemy zacząć dziś realizować ten projekt we współpracy ze wszystkimi, co zechcą przyłożyć rękę. Liczymy – powiedzmy to otwarcie jako wierzący – przede wszystkim na opiekę Bożą. Tu, przy ołtarzu, oddajemy ten projekt i postanowienie samemu Bogu, prosząc o wstawiennictwo Matkę Bożą – Uzdrawienie Chorych, Wspomożycielkę Wiernych, a także świętych patronów: świętego Józefa i błogosławionego Ojca Maksymiliana.”